

ONDERZOEK:

Meulebeke, Veldstraat 74

Voorliggend document is een:

Melding vooronderzoek	
Verslag van resultaten	
Programma van Maatregelen	+
<small>©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</small>	

INHOUDSOPGAVE

1	Situering binnen het archeologietraject	2
2	Inhoud en opbouw van het document	3
3	Bijlagen.....	3

1 Situering binnen het archeologietraject

HUIDIG ONDERZOEK	een archeologienota bestaande uit een bureaustudie
ADVIES	Geen verder onderzoek

Het huidige onderzoek situeert zich binnen het archeologisch traject als volgt:

		Bureauonderzoek	<<
Regulier traject	Archeologienota	[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
	[REDACTED]	[REDACTED]	

2 Inhoud en opbouw van het document

Het voorliggende document bevat volgende onderdelen:

DEEL 1	Administratieve fiche	+
DEEL 2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	
DEEL 3	Onderzoeksopdracht: bureaustudie	
DEEL 4	Onderzoeksopdracht: landschappelijke boringen	
DEEL 5	Onderzoeksopdracht: prospectie met ingreep in de bodem	
DEEL 6	Assessment van landschappelijke data	
DEEL 7	Assessment van aardkundige data	
DEEL 8	Assessment van historische data	
DEEL 9	Assessment van archeologische data	
DEEL 10	Synthese en waardering	+
DEEL 11	Omschrijving van de maatregelen	

3 Bijlagen

Het voorliggende document is voorzien van volgende bijlagen:

BIJLAGE 1	Inventaris (plannen)
BIJLAGE 2	Boorrapporten extern (DOV, ...)
BIJLAGE 3	Boorrapporten Hembyse bvba
BIJLAGE 4	Geplande toestand van het onderzoeksgebied: plannen, sneden, ruimtelijke visie, ...
BIJLAGE 5	Foto's van het plaatsbezoek

ONDERZOEK:

Meulebeke, Veldstraat 74

ONDERDEEL

1

Administratieve fiche/Privacyfiche

©Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

INHOUDSOPGAVE

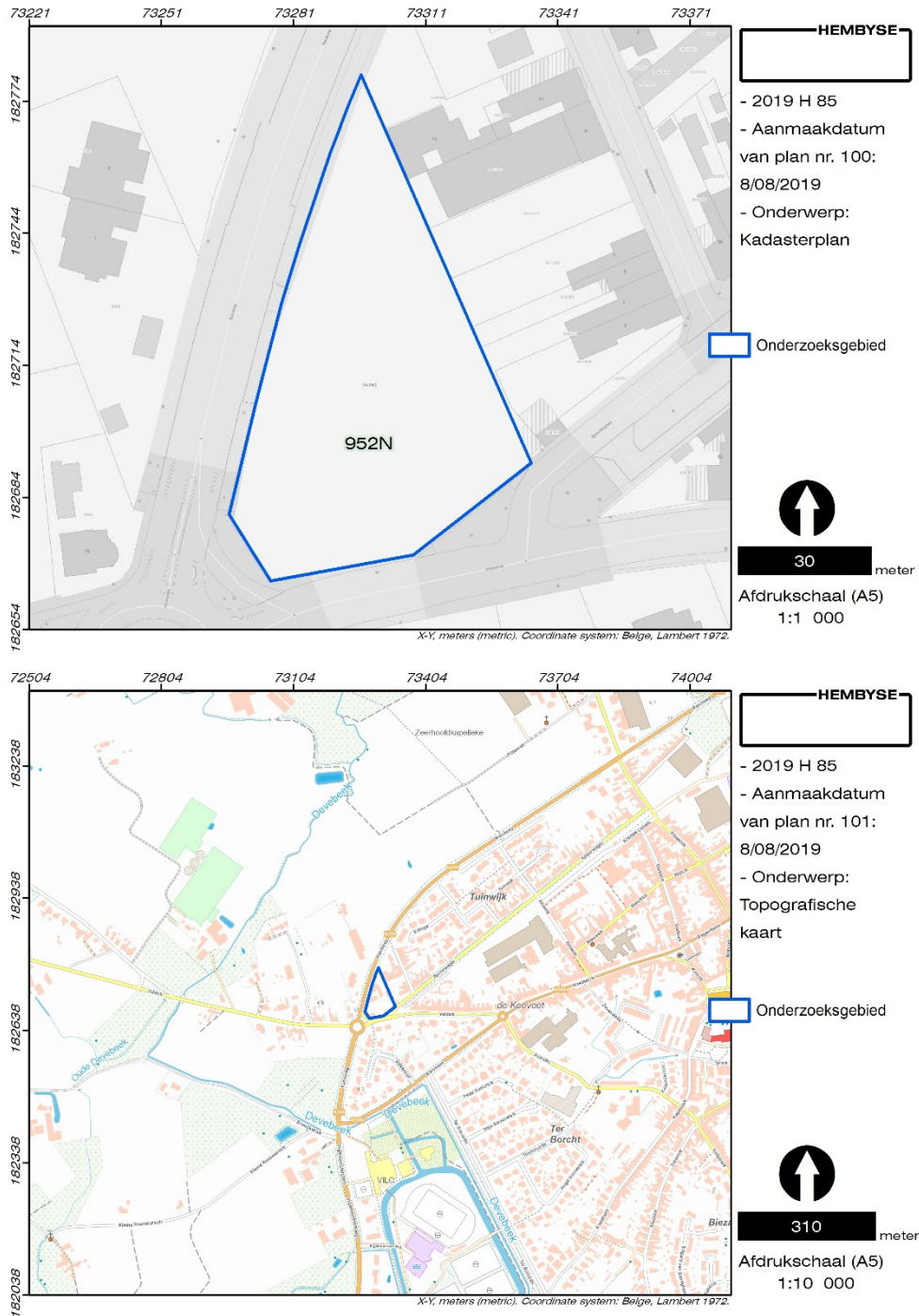
1	Situering van het onderzoek	2
2	Projectcodes	4
3	Betrokken actoren.....	4
4	Bewaring van de data	5

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart. 3

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de erkende Onroerenderfgoeddepots. 6

1 Situering van het onderzoek

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Meulebeke	
Deelgemeente	n.v.t.	
Straat en straatnummer	Veldstraat 74	
Kadastrale situering	Afdeling	1
	Sectie	A
	Percelen	952N
Lambert 72-coördinaten	N	X: 73296,627 x Y: 12780,137 m
	Z	X: 73308,558 x Y: 182671,013 m
Oppervlakte	4235,22 m ²	0,42 ha
Oppervlakte bodemingreep	4235,22 m ²	0,42 ha
	<i>Integrale verstoring !</i>	
Datum van toekenning van de opdracht	augustus 2019	
Wettelijk kader	Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014.	
Opgemaakt volgens CGP	Versie 4.0	
Duur van het onderzoek	7 werkdagen	
Kostprijs van het onderzoek (privacyfiche)	[REDACTED]	

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.

2 Projectcodes

Bureaustudie	2019 H 85
Landschappelijke boringen	n.v.t.
Verkennde boringen	n.v.t.
Waarderende boringen	n.v.t.
Prospectie met ingreep in de bodem	n.v.t.
Opgraving	n.v.t.
Interne projectsigle Hembyse bvba	MEU-VEL

3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse bvba (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Geraadpleegde (regio)specialisten	N.v.t.	
Initiatiefnemer (privacyfiche)	[REDACTED]	
	[REDACTED]	
	Privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Omgevingsvergunning:	Stedenbouwkundige handelingen	Verkaveling van gronden

4 Bewaring van de data

Plaats en Jaar van uitgave	Gent, 2019
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	101
Bibliografische referenties	De Smaele B. & Pieters H., 2019. <i>Archeologienota naar aanleiding van een verkavelingsproject aan de Veldstraat 74 te Meulebeke (West-Vlaanderen)</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 101, Gent.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse bvba Kastanjestraat 26, 9000 Gent
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (privacyfiche)	██████████ ██████████ ██████████
Bewaring archeologisch ensemble	Hembyse BVBA (tijdelijk depot)
Gebruiker van het archeologisch ensemble	Hembyse BVBA
Bevoegde IOED	Er is geen IOED actief in deze regio.
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	Geen erkend Onroerenderfgoeddepot van toepassing

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de erkende Onroerendergoeddepots.

ONDERZOEK:

Meulebeke, Veldstraat 74

ONDERDEEL 10

Synthese en waardering

INHOUDSOPGAVE

1	Synthese.....	2
1.1	Datering en interpretatie van de dataset.....	2
1.1.1	Volledigheid van de dataset	2
1.1.2	Huidige dataset	3
1.1.3	Waardering van de archeologische site	4
1.1.4	Impact van de geplande werken	5
1.2	Vervolgtraject.....	6
1.2.1	Antwoord op de onderzoeksvragen	6
1.2.2	Afweging van de te nemen maatregelen	8
1.2.3	Bepaling van de te nemen maatregelen	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
2	Bibliografie.....	10

1 Synthese

1.1 Datering en interpretatie van de dataset

1.1.1 Volledigheid van de dataset

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden (het opdelen van het bestaande perceel in twee delen). Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een **bureaustudie voor een archeologienota**.

Het bureauonderzoek kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend, zowel landschappelijk als kadastraal
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht (= gesloopte gebouwen en verstoorde zones in controleboringen)
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- het betreft een archeologienota in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, waarbij de geplande bodemingrepen in kaart zijn gebracht
- er werd een terreinbezoek en een visuele inspectie van het projectgebied uitgevoerd zowel met het oog op het bepalen van de verdere onderzoeksstrategie als voor het registreren van relevante archeologische en landschappelijke indicatoren
- er werden controleboringen uitgevoerd

Het vooronderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een landschappelijk, aardkundig, historisch en archeologisch overzicht van het onderzoeksgebied te schetsen en om op basis van de gegenereerde dataset gepaste maatregelen –enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

1.1.2 Huidige dataset

Op basis van het assessment van de landschappelijke, aardkundige, historische en archeologische data voor het onderzoeksgebied kan worden gesteld dat een dataset is gegenereerd, die toelaat om het archeologisch kennispotentieel ervan te bepalen. Deze gegevens zijn objectief: mits het toepassen van eenzelfde onderzoeksmethode met dezelfde parameters moet een onderzoeker tot eenzelfde dataset en besluit komen. Men kan zich uiteindelijk afvragen of er middels het raadplegen van de historische data, de historische kaarten, de luchtfoto's en de gekende archeologische gegevens voldoende elementen zijn om de historische en archeologische realiteit van het huidige onderzoeksgebied te bepalen.

De bureaustudie heeft aangetoond dat binnen het onderzoeksgebied aan het einde van het Pleistoceen en het begin van het Holoceen de top van de Pleistocene afzettingen aan de oppervlakte aanwezig was. Dit betekent dat de sporen van de eerste bewoners van het gebied na de laatste ijstijd zich vlak aan de oppervlakte zouden moeten bevinden. Er zijn immers geen aanwijzingen voor afgedekte paleo-horizonten binnen het onderzoeksgebied waardoor de bovenste laag van de laat-Pleistocene sedimenten in de bouwvoor is opgenomen en dus is verstoord.

Op basis van de algemene historische gegevens kan tevens worden gesteld dat het onderzoeksgebied in grote mate bebouwd was sinds het midden van de 18^e eeuw. Op basis van de cartografische gegevens kan vermoed worden dat het geheel werd gesloopt en heropgebouwd in een andere configuratie aan het begin van de 20^e eeuw. Vanaf 1830 is met zekerheid sprake van een langwerpig woonhuis met haaks hierop een lange stalling. Aan de Veldstraat werd later een klein bijgebouwtje opgericht, dat werd afgebroken in de tweede helft van de 20^e eeuw. In diezelfde periode werd tevens het gebouwtje voor de motormaaldery, gelegen op de hoek van de Randweg en de Veldstraat, opgericht. Tussen de jaren '70 en '90 van de 20^e eeuw werden nog twee loodsen bijgebouwd. Het noordelijke en zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied bleven onbebouwd, en respectievelijk in gebruik als grasland en als grasland met bomen en struiken. In het kader van een reeds verleende stedenbouwkundige vergunning (afgeleverd in 2016) werden de bestaande gebouwen volledig gesloopt en werd het terrein bouwrijp gemaakt. Tevens werd een talud opgeworpen aan de westelijke zijde van het onderzoeksgebied, parallel aan de huidige Randweg.

De impact van de verschillende bouw- en afbraakfasen op de natuurlijke bodemopbouw kon op basis van het historisch kaartenmateriaal niet worden ingeschat. Bijgevolg werd geopteerd om enkele controleboringen uit te voeren waarbij duidelijk werd dat er sprake is van een aanzienlijke verstoring van het onderzoeksgebied, niet alleen in diepte maar ook in omvang. Er is immers sprake van een verstoring van het bestaande bodemarchief tot op een minimale diepte van 65 centimeter onder het huidige maaiveld. Daarenboven hebben de controleboringen aangetoond dat ook in die zones waar geen gebouwen gestaan

hebben, met name in de noordelijke hoek en in het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied, sprake is van een diepgaande verstoring van de bodem. Bijgevolg kan gesteld worden dat er sprake is van een verstoring van de natuurlijke bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied en is de kans op het aantreffen van goed bewaarde sporensites nagenoeg onbestaande.

1.1.3 Waardering van de archeologische site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan dus worden gesteld dat:

- Er in de bodemkaart en de bestaande aardkundige data geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van afgedekte oude maaiveldniveaus binnen het projectgebied: de antropogene horizonten (ploegvoor) liggen immers rechtstreeks op de Pleistocene sedimenten !
- Er bijgevolg geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van begraven paleo-bodems (door Holocene processen afgedekte niveaus of B-horizonten, ...), waardoor er geen kans is op het aantreffen van steentijdartefactensites (uit de overgang van het Laat-Pleistoceen naar het Holoceen, bijvoorbeeld Mesolithische sites).
- De landschappelijke situering van het onderzoeksgebied op een hoger gelegen donk nabij een rivier impliceert dat er een vrij hoge kans is op het aantreffen van sporensites.
- Echter is het onderzoeksgebied sinds het midden van de 18^e eeuw in grote mate bebouwd geweest waarbij verschillende bouw- en afbraakfasen elkaar hebben opgevolgd met de sloop van het hele gebouwencomplex in 2017-2018 als eindpunt.
- Uit de gegevens van de controleboringen blijkt dat de bodem binnen het volledige onderzoeksgebied verstoord is tot een minimale diepte van 65 centimeter onder het maaiveld (en mogelijk nog dieper). De verstoring van de bodem blijft dus niet beperkt tot die zones waarop bebouwing gekend was, maar situeert zich eveneens binnen die zones waar redelijkerwijs (op basis van het gekende landgebruik) een mogelijke bewaring van het bodemarchief te verwachten was.

Op basis van deze data kan dus worden gesteld dat de kans op de aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sporen en structuren nihil is. Bijgevolg kan worden besloten dat het kennisvermeerderingspotentieel van de site onbestaande is.

1.1.4 Impact van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit

- Het opdelen van het onderzoeksgebied in twee percelen

In dit kader wordt de archeologienota opgesteld met het oog op het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden.

Na het bekomen van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden zal een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen worden aangevraagd voor:

- De bouw van een kantoorgebouw ter hoogte van het zuidelijke perceel
- Het bouwen van een meergezinswoning op het noordelijke perceel

Hiervoor is een voorontwerp beschikbaar.

Er wordt uitgegaan van een integrale verstoring van de bodem, maar op basis van de historische data en de kennis van de verstoorde bodemopbouw, is de kans op het aantreffen van (goed bewaarde) archeologische sporen binnen het onderzoeksgebied zo goed als nihil.

Op basis hiervan kan worden besloten dat er geen verdere maatregelen voor het opsporen en het waarderen van eventueel aanwezige archeologische sporen en structuren genomen dienen te worden.

1.2 Vervolgtraject

1.2.1 Antwoord op de onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het onderzoek is een aantal onderzoeksvragen gesteld, die onderliggend kader vormen voor de opzet van het onderzoek.

Bureauonderzoek:

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?*

Het onderzoeksgebied bevindt zich op een hoger gelegen positie, als uitloper van een heuvelrug, en dit nabij een vrij belangrijke beekvallei. Binnen het onderzoeksgebied is sprake van laat-Pleistocene sedimenten waarvan de top in de bouwvoor is opgenomen en bijgevolg verstoord. Bijgevolg worden geen steentijdartefactensites verwacht.

Daarenboven wijzen de controleboringen, gericht op het opsporen van de mate van verstoring van de bodem, dat de bodem binnen het volledige onderzoeksgebied verstoord is tot minimaal 65 centimeter onder het maaiveld. Bijgevolg worden ook geen grondsporen meer verwacht binnen het onderzoeksgebied.

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?*

Het onderzoeksgebied was minstens sinds het midden van de 18^e eeuw bebouwd, waarbij sprake was van een U-vormig complex van drie losstaande hoevegebouwen. Aan het begin van de 20^e eeuw is er sprake van een heel ander grondplan van de aanwezige gebouwen waardoor er hoogstwaarschijnlijk sprake is van een fase van afbraak en een fase van heropbouw. Er is sprake van een langwerpige woonhuis met haaks hierop een losstaande stalling. Nabij de Veldstraat bevond zich een klein bijgebouwtje. Later wordt het bijgebouwtje gesloopt en wordt iets ten westen hiervan een groter gebouw voor de motormaalderij opgericht. De laatste bouwfase betreft het oprichten van twee loodsen, één in het noordwesten van het onderzoeksgebied en één aan de oostelijke perceelsgrens. Tot slot wordt het gehele complex in 2017-2018 gesloopt en wordt aan de noordwestelijke grens een talud opgeworpen. Wanneer dit dus wordt samengebracht met de reeds onderzochte landschappelijke, aardkundige en historische data, en voornamelijk de kennis van de reeds bestaande verstoringen van de ondergrond, kan gesteld worden dat de kans op het aantreffen van archeologische sporen en structuren klein is en de kans op een bewaard kennispotentieel binnen het onderzoeksgebied zéér klein is.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?*

Het betreft een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Gezien het feit dat er nog geen concrete bouwplannen beschikbaar zijn; moet worden uitgegaan van een integrale verstoring van het bodemarchief. De aardkundige en historische data hebben echter aangetoond dat de kans op het aantreffen van goed bewaard archeologisch erfgoed nagenoeg onbestaande is, waardoor de impact van de geplande werkzaamheden eveneens nihil is.

- *Is verder (uitgesteld) vooronderzoek of onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?*

Er is geen verder onderzoek noodzakelijk.

1.2.2 Afweging van de te nemen maatregelen

Het volledige archeologietraject wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele onderzoeksmethodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. In deze fase van het onderzoekstraject is een bureauonderzoek uitgevoerd en de onderstaande tabel geeft weer welke onderzoeksmethodes in het volledige archeologietraject MOGELIJK, NUTTIG, SCHADELIJK en NOODZAKELIJK zijn.

<i>Soort onderzoek</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Nuttig</i>	<i>Schadelijk</i>	<i>Noodzakelijk</i>	<i>Evaluatie</i>
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Niet noodzakelijk, er is voldoende data beschikbaar.
Geofysisch onderzoek	NEE	NEE	NEE	NEE	Er is geen concrete vraagstelling voor geofysisch onderzoek.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe.
Landschappelijke boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De huidige kennis van de bodem biedt geen onderzoeksvragen voor landschappelijke boringen.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De huidige kennis van de bodem biedt geen onderzoeksvragen voor archeologische boringen.
Proefsleuven	JA	NEE	NEE	NEE	Er zijn geen aanwijzingen meer voor een bewaard bodemarchief.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie van het reeds gevolgde archeologietraject, kan worden gesteld dat er geen verdere maatregelen dienen te worden genomen (zie §Randvoorwaarden).

1.2.3 Bepaling van de te nemen maatregelen

Niet van toepassing, er dienen geen maatregelen te worden genomen.

In deze optiek is het uittekenen van het vervolgtraject niet noodzakelijk en het omschrijven van gedetailleerde maatregelen is niet noodzakelijk.

1.2.4 Randvoorwaarden

Op basis van de beschikbare data kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologische resten die een potentieel op kenniswinst herbergen, heel erg klein is. Er wordt geen verder onderzoek geadviseerd en het opnemen van randvoorwaarden bij de omgevingsvergunning is niet noodzakelijk.

Na het bekomen van de omgevingsvergunning voor de geplande bouwwerken is de melding van archeologische toevalsvondsten wettelijk verplicht (artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

2 Bibliografie

Naslagwerken

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

